

Gockinga en Mees

Albert van der Kaap

Tijdens de meeste colleges, zeker de werkcolleges, die ik volgde tijdens mijn geschiedenisstudie aan de RUG, werden gegeven in het Instituut voor Geschiedenis, dat gevestigd was in een prachtig gebouw aan de Heresingel 13 in Groningen. Het terrein tussen de Heresingel en het kanaal werd in 1892 in percelen verdeeld en verkocht. Een van die percelen kwam in het bezit van freule Henriette Elisabeth Gockinga, de weduwe van professor Rudolph Adriaan Mees.

De Amsterdamse architect Abraham Salm, kreeg de opdracht een villa te ontwerpen. Na het gereedkomen werd de villa door haar alpine-uiterlijk algemeen aangeduid als het 'Zwitserse huis'. In 1966 kwam het pand in bezit van de Rijksuniversiteit Groningen, die er kortstondig de afdeling 'Franse taal- en letterkunde' in huisvestte, en vervolgens de historici, waarna het ook nog het onderkomen was van polemologen.

Instituut voor geschiedenis, Heresingel Groningen

Mees

Rudolph Adriaan Mees was een nazaat van een familie die vermoedelijk afkomstig was uit het Duitse Aken en die eind zestiende eeuw naar de Nederlanden vluchtte, om precies te zijn naar Rotterdam. Een deel van de familie blijft daar wonen en uit deze tak stammen o.a. de bankiers die bekend werden van bijvoorbeeld de bank Mees & Hope.¹ Een ander deel belandt al snel in Groningen, maar het is Gregorius Mees, een verre voorvader van Rudolph Adriaan, die Groningen verlaat om predikant te worden van de Laurentiuskerk in Rotterdam. Ook diens nazaten werden bankier.

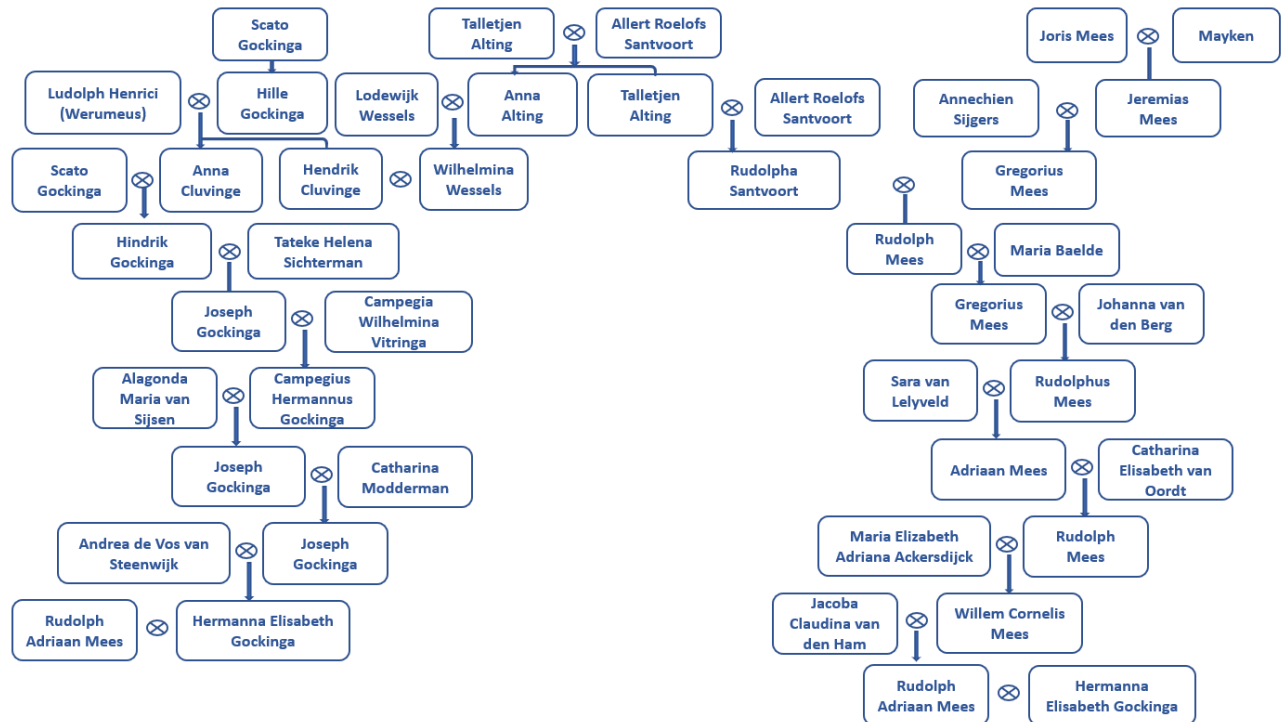
Van Rotterdam naar Groningen

Een zoon van Joris en Mayken, Pieter of Peter, werd rond 1591 nog in Aken geboren. Zijn ouders

---

¹ Zie het artikel over Eetjen Brongersma en Daniel Mees

stierven in Rotterdam toen Pieter nog heel jong was en hij verhuisde naar Groningen. In 1611 was hij daar burger en lid van het koopmans- en kramersgilde. In 1628 was hij solliciteur (procureur=zaakbezorger) over twee en een half schip onder de Admiraliteit van Zeeland. Hij trouwde op donderdag 10 maart 1611 in Groningen met Grietien Waldrix, gestorven op 1 december 1657, dochter van Waldrik Hendriksz Waldrix. De naam van haar moeder is onbekend. Mogelijk had Pieter, die in 1632 in Groningen overleed, een graf in de Broer- of Academiekerk in Groningen. Hij woonde bij zijn overlijden in het huis in 'het huis daar de jonge Prins uithangt' in de Boteringestraat.²

Jeremias Mees

Pieter had een broer Jeremias die gedoopt werd op 15 september 1598 in Roptazijl. Hij trouwde met Annechien Sijgers. Jeremias was collecteur en commies bij de ontvanger Generaal Hendrik van Royen(1650). In 1664 werden Jeremias en de ontvanger veroordeeld wegens verduistering van provincie penningen 'bedragende omtrent de tweemaal honderd-duysent guldens'. Hun boedels werden geveild en beiden verdwenen op 15 oktober 1664 in de gevangenis waar van Royen in 1667 overleed. Jeremias bleef zijn onschuld volhouden en werd vrijgelaten. Hij woonde in de Zwanenstraat en vertrok 1676 met zijn zoon Gregorius naar Rotterdam. Zijn zoon Gregorius speelde een rol in het proces tegen Osebrandt Jans Rengers.

Gregorius Mees

Gregorius Mees, zoon van Jeremias Mees en Annechien Sijgers, werd geboren op 1 januari 1631 in Groningen en overleed op 21 september 1694 in Rotterdam. Hij trouwde op 16 november 1656 in Berlikum (Menaldumadeel) met Rudolpha (Rolina) Santvoort, geboren op 10 oktober 1632 in Groningen, overleden op 15 februari 1680 in Rotterdam, dochter van Allert Roelofs en Talletjen Jacobs (Alting). Johannes Antonides van der Goes wijdde aan haar een lijkzang.

² <http://www.tygo.info/geslachtsregister-der-familie-wijchgel-van-schildwolde-vanaf-de-jare-1618/>

Gregorius trouwde (2) op 19 januari 1682 in Rotterdam met Maria de Mey, dochter van Jan de Mey en Eva Raye.³

Gregorius werd op 26 mei 1661 predikant in Groningen en deed op 12 januari 1676 zijn intrede in Rotterdam.

Gregorius Mees.

Gregorius Mees en Osebrandt Rengers

Daags na de aftocht van de troepen uit Münster in augustus 1672 werd Osebrandt Jans Rengers van Slochteren beschuldigd van landverraad en gevangen genomen. Hij zou het op een akkoordje hebben willen gooien met de bisschop van Münster. Toen Rengers tijdens zijn verhoren geen strobreed toefag en bleef ontkennen werd hij op 23 januari 1673 gemarteld.

Ondanks het feit dat ook onder tortuur nooit heeft bekend werd hij op 20 februari 1673 tot een levenslange gevangenisstraf veroordeeld. Mede door toedoen van de Staten-Generaal en Willem III werd Rengers op 26 januari 1678 op vrije voeten gesteld.

Volgens de historicus de Boer is er geen bewijs van landverraad geleverd. Ook uit de briefwisseling tussen Rengers en Schulenborgh blijkt geen landverraad, maar slechts dat Schulenborgh hoopte via Rengers herstel in zijn vroegere positie verwachtte.

En dan is er nog een verklaring van dominee Gregorius Mees, neef van Daniel Mees uit Slochteren. Hij had Rengers een bezoek gebracht in de Poelepoort waar hij gevangen werd gehouden. Volgens Mees zou Rengers hebben erkend dat hij 20.000 gulden wilde opnemen voor de ministers van de bisschop van Munster. Dit zou dan het bedrag zijn geweest voor het in leen krijgen van Wedde en Westerwolde. Deze verklaring werd bevestigd door dominee Antonius Matthaeus van Groningen, de zoon van hoogleraar Coenraad Matthaeus.

Kort hierna ziet het verhaal van Mees en Matthaeus er in een verslag ineens heel anders uit. Rengers had hen had willen machtigen tot 100.000 gulden te besteden voor het omkopen van Cluyvinghe en Wijchgel, 'neven' van dominee Gregorius Mees.

³ <https://www.genealogieonline.nl/genealogie-mees/l1001449346.php>

In hun definitieve verklaring, op 13 februari 1673, bleven de beide predikanten bij hun verhaal, maar met dit voorbehoud: *'voorsover hem deposant de memorie toedraegt.'* De Boer doet deze verklaring vervolgens af met de opmerking dat men, als men aan deze verklaring geloof had gehecht, er wel meer mee had gedaan.

Rudolph Mees

Rudolph Mees, zoon van Gregorius en Rudolpha, werd geboren op 8 augustus 1665 in Groningen en overleed op 16 maart 1702 in Rotterdam. Hij trouwde op 14 maart 1696 in Rotterdam met Maria Baelde, geboren op 6 november 1668 en overleden op 22 november 1750 in Rotterdam, dochter van Michiel Baelde en Catharina Crooswijck. Maria trouwde (2) met Dirk van der Does.

Gregorius Mees

Gregorius Mees, zoon van Rudolph en Maria, werd geboren op 2 februari 1697 in Rotterdam en overleed op 4 april 1697 in Rotterdam. Hij trouwde in tweede huwelijk op 19 maart 1727 in Rotterdam met Johanna van den Berg, geboren op 29 juli 1701 in Rotterdam en overleden op 17 mei 1785 in Rotterdam, dochter van Adriaan van den Berg en Sophia Dullaert. Hij was eerder getrouwd met zijn nicht Cornelia de Sterke.

Gregorius was kassier en bankier.

Johanna van den Berg.

Rudolphus Mees

Rudolphus Mees, zoon van Gregorius en Johanna, werd geboren op 26 december 1728 in Rotterdam en overleed op 27 juni 1811 in Rotterdam. Hij trouwde op 11 december 1754 in Leiden met Sara van Lelyveld, geboren op 30 november 1734 in Leiden en overleden op 2 juli 1823 in Rotterdam, dochter van Pieter van Lelyveld en Maria de Witt.

Rudolphus was bankier bij Mees en Zoonen.

Rudolphus Mees en Sara van Lelyveld.

Adriaan Mees

Adriaan Mees, zoon van Rudolfus en Sara, werd geboren op 13 september 1761 in Rotterdam en overleed op 15 september 1761 in Rotterdam. Hij trouwde op 9 oktober 1788 in Rotterdam met Catharina Elisabeth van Oordt, geboren op 13 maart 1769 in Rotterdam en overleden op 27 september 1855 in Rotterdam, dochter van Hendrik van Oordt en Wilhelmina van Charante.

Adriaan was bankier bij Mees en Zonen.

Adriaan Mees en Catharina Elisabeth van Oordt.

Rudolf Adriaan Mees

Rudolf Adriaan Mees, zoon van Adriaan en Catharina, werd geboren op 13 september 1761 in Rotterdam en overleed op 28 april 1837 in Rotterdam. Hij trouwde op 20 maart 1811 voor het gerecht in Utrecht met Maria Elizabeth Adriana Ackersdijck, geboren op 21 oktober 1788 in Den Bosch en overleed op 5 augustus 1829 in Rotterdam, dochter van Willem Cornelis Ackersdijck en

Maria Cornelia Bowier. Rudolf trouwde (2) op 10 mei 1832 in Hoorn met Margaretha Agatha van Marken, dochter van Barend van Marken en Maria Elisabeth de Vicq.

Hij was bankier bij Mees en Zoonen.

Rudolf Adriaan Mees en Maria Elizabeth Adriana Ackersdijck.

Willem Cornelis Mees

Willem Cornelis Mees, zoon van Rudolf en Maria, werd geboren op 6 september 1813 in Rotterdam en overleed op 24 december 1884 in Amsterdam. Hij trouwde op 26 juli 1843 in Rotterdam met Jacoba Claudina van den Ham, geboren op 6 januari 1820 in Rotterdam, overleden op 5 december 1853 in Amsterdam, dochter van Frederik van den Ham en Sophia Constantia Petronella van der Muelen.

Willem was president van de Nederlandse Bank.

Willem Cornelis Mees en Jacoba Claudina van den Ham.

Rudolph Adriaan Mees

Rudolf Adriaan Mees, de zoon van Willem Cornelis Mees en Jacoba Claudina van den Ham, werd geboren op 27 september 1844 in Rotterdam en overleed op 15 februari 1886 in Groningen. Hij trouwde op 29 November 1876 te Groningen met Hermanna Elisabeth Gockinga, geboren op 5 juni 1852 in Winschoten en overleden op 30 augustus 1934 in Arnhem.⁴

Rudolph Adriaan Mees.

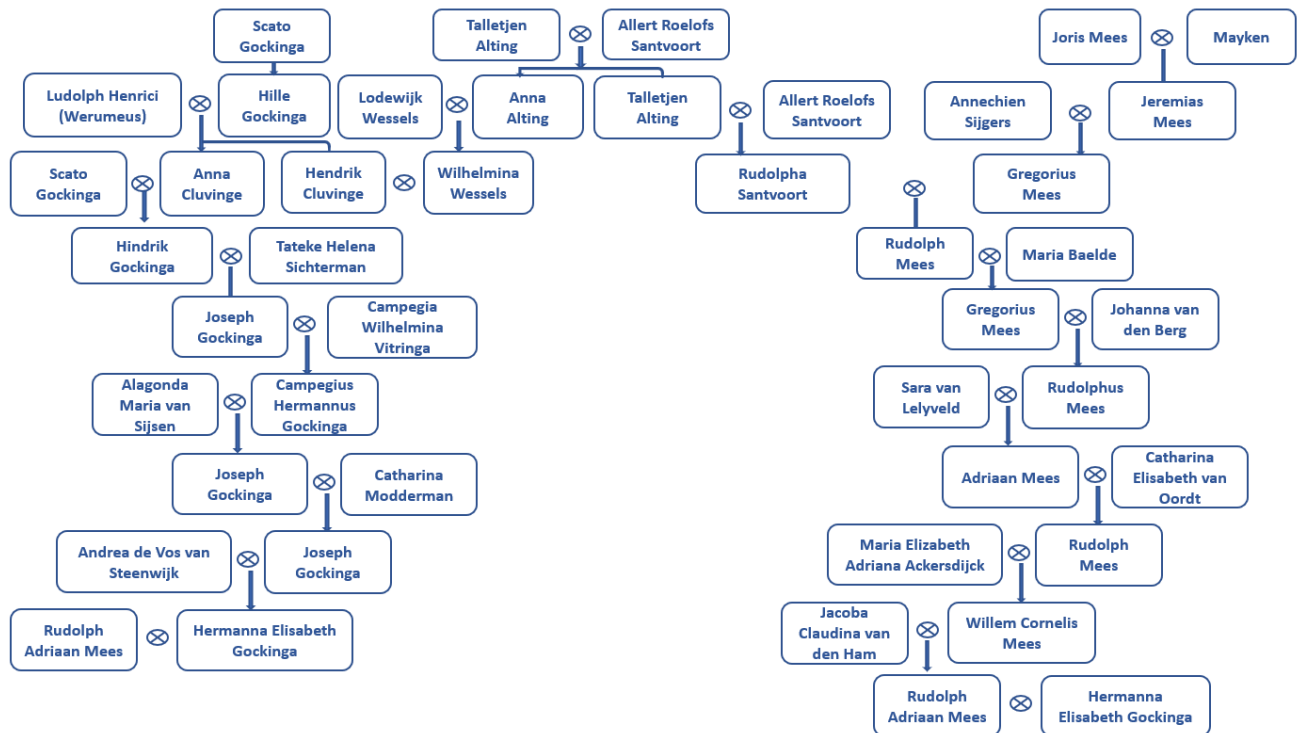
Rudolf Adriaan Mees en zijn broer Adriaan en zussen Constantia Frederica en Maria Elisabeth Adriana.

---

⁴ <https://www.math.rug.nl/bernoulli/Geschiedenis/Mees>

Gockinga

De elite op het Groningse platteland en in de stad zocht en vond huwelijkspartners telkens binnen hun eigen sociale milieu. Het is dan ook niet vreemd dat er, als je maar ver genoeg teruggaat in de tijd, familierelaties zijn tussen leden van de families Mees en Gockinga.

Hindrik Gockinga

Hindrik Gockinga, zoon van Scato Gockinga en Anna Cluvinghe, dochter van een burgemeester van Groningen, van den Ham

werd geboren op 8 juli 1686 in Groningen en overleed op 15 februari 1727 in Groningen. Hij trouwde in 1710 in Groningen met Tateke Helena Sichterman, gedoopt op 3 juli 1685 in Groningen en overleden op 5 maart 1734 in Groningen, dochter van Harmen Sichterman en Hylke Alberti.⁵

Joseph Gockinga

Joseph Gockinga, zoon van Hindrik Gockinga en Tateke Helena Sichterman, werd geboren op 21 april 1720 in Groningen en overleed op 14 februari 1780 in Groningen. Hij trouwde op 3 december 1741 met Campegia Wilhelmina Vitringa, gedoopt op 13 augustus 1723 in Franeker, overleden op 31 maart 1796 in Groningen, dochter van hoogleraar Campegius Vitringa en Anna Sophia Sixti.

Joseph was o.a. raadsheer in Groningen en lid van Provinciale Staten.

Campegius Hermannus Gockinga

Campegius Hermannus Gockinga, zoon van Joseph Gockinga en Campegia Wilhelmina Vitringa, werd gedoopt op 18 februari 1748 in Groningen en overleed op 8 januari 1823 in Groningen. Hij trouwde

⁵ <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-ocken/106757.php>

op 15 maart 1772 in Groningen met Alagonda Maria van Sijsen, gedoopt op 29 maart 1750 in Groningen en overleed op 13 december 1829 in Groningen, dochter van Cebes van Sijsen en Wibbina van Berchuys.

Campegius was jurist en o.a. lid van de Tweede Kamer.

Joseph Gockinga

Joseph Gockinga, zoon van Campegius Hermannus Gockinga en Alagonda Maria van Sijsen, werd geboren op 28 mei 1778 in Groningen en overleed op 29 oktober 1851 in Groningen. Hij trouwde op 11 oktober 1802 in Groningen met Catharina Modderman, geboren op 29 januari 1782 in Groningen, overleden op 26 januari 1864 in Groningen, dochter van Jan Modderman⁶ en Angelique Esther Elin.

Joseph was jurist en o.a. lid van de Tweede Kamer.

Joseph Gockinga

Joseph Gockinga, zoon van Joseph Gockinga en Catharina Modderman, werd geboren op 14 juli 1819 in Groningen en overleed op 13 mei 1898 in Groningen. Hij trouwde op 20 augustus 1851 in Assen met barones Andrea de Vos van Steenwijk, geboren op 26 juli 1825 in De Wijk, overleden op 4 januari 1882 in Groningen, dochter van Jan Arend Godert de Vos van Steenwijk en Harmanna Elisabeth Backer.

Hermannna Elisabeth Gockinga

Hermannna Elisabeth Gockinga, dochter van Joseph Gockinga en Andrea de Vos van Steenwijk, werd geboren op 5 juni 1852 in Winschoten en overleed op 30 augustus 1934 in Arnhem. Zij trouwde op 29 november 1876 in Groningen met Rudolf Adriaan Mees.

---

⁶ <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-ocken/l10075.php>